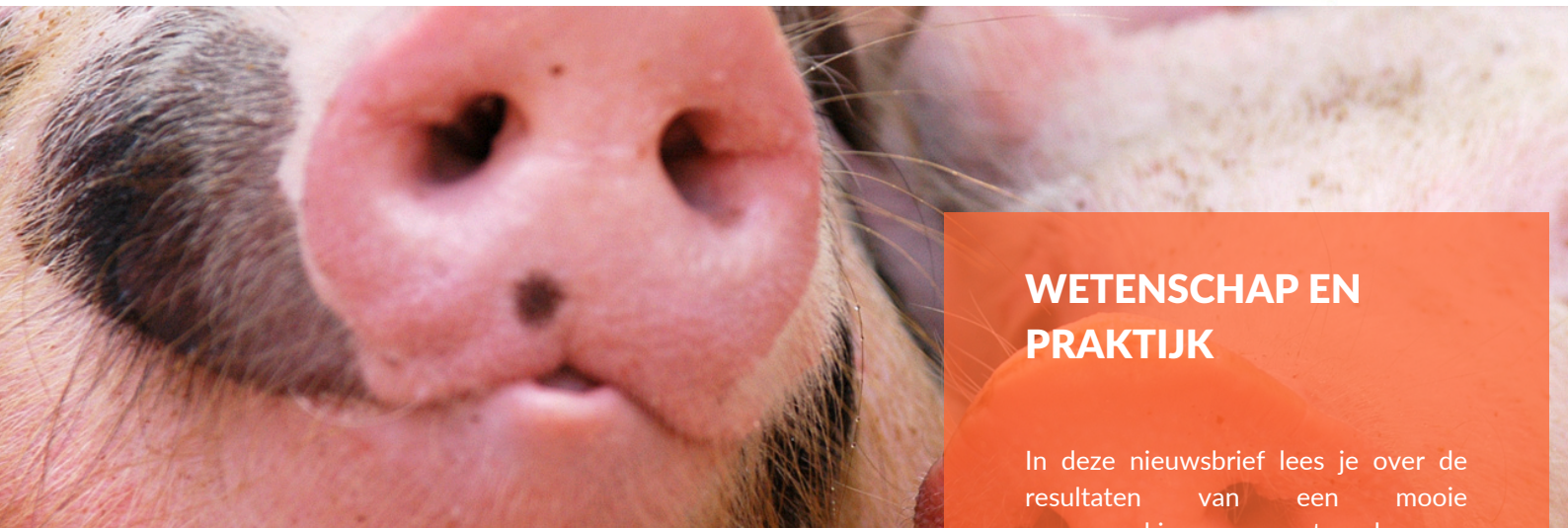

NIEUWSBRIEF

De Varkenspraktijk

WETENSCHAP EN PRAKTIJK

In deze nieuwsbrief lees je over de resultaten van een mooie samenwerking van wetenschap en praktijk op het gebied van influenza, een praktische casus over PRRS en over het Holland Varken.

En naast vakinhoudelijke informatie wordt je natuurlijk op de hoogte gehouden van ontwikkelingen binnen De Varkenspraktijk.

Na 39 jaar als praktiserend dierenarts, begonnen als all-rounder, maar inmiddels meer dan 30 jaar gespecialiseerd in varkens, zal Joep Gerards per 1 april stoppen bij De Varkenspraktijk en gaan genieten van zijn welverdiende pensioen.

Laura van Zonsbeek is onlangs begonnen als assistente in locatie Oss, ze stelt zich in deze nieuwsbrief aan je voor.

- Het influenza project "Moedig"
- 10 regels biosecurity; maatregel 1
- Test je kennis
- Holland Varken, wat houdt dit in?
- Casus PRRS-verklikkerbiggen
- Even voorstellen: Laura v Zonsbeek

Klantenavond

Gisteren hebben we onze klantenavond gehouden, het was een geslaagde avond waarin uiteenlopende onderwerpen aan bod kwamen. Er waren drie duo-presentaties van onze eigen dierenartsen.

Over het houden van varkens met intacte staarten, de risicofactoren die per bedrijf erg verschillen en de begeleiding hiervan door De Varkenspraktijk.

Als tweede een update over aangifteplichtige ziekten. Met een korte maar o zo belangrijke take home message: Biosecurity!

De derde lezing ging over het willen en het kunnen veranderen om mooie doelen te bereiken en hoe moeilijk dat vaak is.

Daarna volgde een inspirerende lezing van gastspreker prof. van Knapen, hoogleraar Veterinaire Volksgezondheid. Hij vertelde over zoönosen, ziekten die van dier op mens over kunnen gaan. Over ziektes die al tientallen jaren niet meer gevonden worden in Nederland omdat varkens binnen gehouden worden en er veel meer aandacht is voor hygiëne. En over zoönosen die nog steeds een bedreiging vormen. Door zijn prikkelende verhaal gaf hij zeker stof tot nadenken!

Influenza project - MOEDIG

In deze nieuwsbrief een interview met **Eline van Houtum** werkzaam bij de Avans Hogeschool in Breda.

Het interview staat in teken van het **Influenza A project MOEDIG**, uitgevoerd door Avans Hogeschool, De Varkenspraktijk, Royal GD, Universiteit Utrecht, POV, GGD Hart voor Brabant en Provincie Noord-Brabant.

Eline, Avans Hogeschool en varkens, geen vanzelfsprekende combinatie... hoe zit dat?

Binnen Avans Hogeschool wordt praktijkgericht onderzoek gedaan vanuit een maatschappelijk vraagstuk. Ik werk als onderzoeker binnen het lectoraat **Analysetechnieken in de Life Sciences** (CoE Perspectief in Gezondheid). Een belangrijke onderzoekslijn binnen onze afdeling is **One Health**, waarbij de gezondheid van mensen, dieren en omgeving met elkaar verbonden zijn. Binnen One Health nemen wij varkensinfluenza onder de loep.

Dit onderzoek kunnen wij niet alleen doen, vandaar dat we in het MOEDIG project samenwerken met de genoemde partners.

Een onderdeel van het project is een onderzoek naar zoönosegeletterdheid. Ook in deze nieuwsbrief heeft een link gestaan naar een enquête over zoönosen. Kun je daar wat meer over vertellen?

Klopt, en we zijn **heel blij** dat tientallen varkenshouders de enquête ingevuld hebben! Via de enquête wilden we inzicht krijgen in de kennis over zoönosen, de maatregelen die genomen worden om verspreiding van zoönosen tegen te gaan en hoe varkenshouders meer willen leren over zoönosen.

Hieruit bleek dat maar liefst 88% van de varkenshouders minstens één zoönose kan opnoemen. Sommige maatregelen worden al veel toegepast en bepaalde maatregelen kunnen wat meer toegepast worden (zie figuur).

We legden ook feiten en fabels over varkensinfluenza voor, welke veel varkenshouders gelukkig van elkaar konden onderscheiden. Over een aantal onderwerpen kunnen we nog wat meer kennis verspreiden, zoals dat mensen het Influenza A virus naar varkens kunnen overdragen

Wat was voor jou de belangrijkste conclusie uit deze enquête?

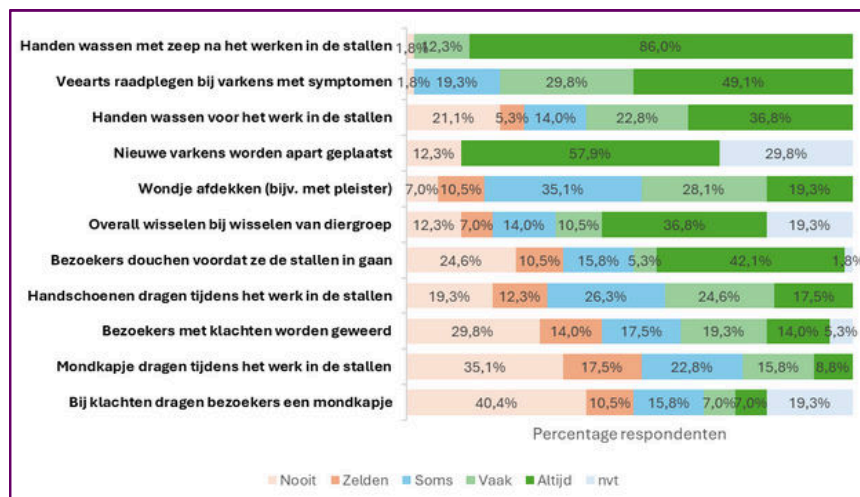
Deze enquête heeft ons laten zien dat er al **veel kennis en bewustzijn** is bij varkenshouders aangaande zoönosen. 84% van de varkenshouders geeft aan meer te willen leren over zoönosen. Om nog meer inzicht te krijgen in de zoönosegeletterdheid, de ideeën en zorgen van de varkenshouder, ben ik **diepte-interviews** aan het voeren met varkenshouders. Erg interessant en leuk om te doen!

Wat kan dit Influenza project betekenen voor de varkenssector?

Een ander onderdeel van het project is **praktijkonderzoek** op een 3-tal varkensbedrijven, wat nog loopt. In het 1e deel van dit onderzoek is gekeken welke monsternamen het best is om griepvirus aan te tonen en te bepalen welke typen Influenza A virus voorkomen op het bedrijf. Het 2e deel van onderzoek volgt in de loop van 2025/2026.

Uiteindelijke doel is om varkenshouders meer **handvaten te bieden** om verspreiding van zoönosen, in het bijzonder Influenza, te beperken. Onder andere door het inzetten van verbeterde diagnostiek en meer kennis over gedrag van Influenza A virus in de stal, maar ook door aandacht te geven aan zoönosegeletterdheid.

Ik heb al **veel positieve reacties** gehoord en ik denk dat iedereen in de sector zijn steentje kan bijdragen aan het beperken van zoönosen.

Biosecurity-maatregel 1 - Minimaliseer overleggen

In het vorige artikel hebben we besproken dat er verschillende biosecurity maatregelen op een varkensbedrijf getroffen kunnen worden om verspreiding van ziektekiemen (zoals bijvoorbeeld PRRS-virus) binnen het bedrijf en tussen bedrijven te voorkomen en/of te verminderen. In de komende reeks zullen 10 van deze maatregelen aan bod komen.

In deze nieuwsbrief bespreken we de eerste maatregel; het minimaliseren van het overleggen van biggen in de kraamstal. Hiervoor zijn verschillende redenen te benoemen.

Biest is essentieel voor een goede ontwikkeling van het immuunsysteem van een pasgeboren big. Overleggen veroorzaakt onrust bij zowel biggen als zeugen waardoor de biestvoorziening verstoord kan worden. Daarnaast kunnen met het overleggen ziektekiemen tussen tomen verspreid worden. Met de grote aantallen biggen die geboren worden, ontcom je soms niet aan het overleggen van biggen. Hoe ga je hier dan praktisch mee om? Dit bespreken we in de volgende nieuwsbrief!

Test je kennis!

In de praktijk komen we met regelmaat interessante beelden tegen. Weet u waar we bij de bovenstaande foto mee te maken hebben?

- A. PRRS
- B. wondjes door vechten
- C. bloedplaatjesziekte

Klik [hier](#) voor het juiste antwoord!

Holland varken gestart

Holland Varken is een **nieuw kwaliteitssysteem** voor de Nederlandse varkensvleesketen. Stichting Holland Varken wordt gevormd door de POV en COV. Dit systeem is ontwikkeld om de huidige IKB-regelingen te vervangen.

Het doel van Holland Varken is om op een efficiënte manier kwaliteits- en duurzaamheidsinformatie te verzamelen, te beheren en te delen. Op termijn wil men een **data-informatieplatform** bieden waar varkenshouders, slachterijen en andere betrokken partijen toegang toe hebben. Dit helpt bij het verbeteren van de traceerbaarheid, het voldoen aan strenge eisen en versterkt onze handelspositie t.o.v. andere landen.

Aanmelden kan via de [website van Holland Varken](#). De betrokken certificerende instantie neemt vervolgens contact op voor een erkenningscontrole. U kunt zich ook zelf aanmelden via uw certificerende instantie. Als u voldoet aan de voorwaarden, ontvangt u het **'Holland Varken Quality'-certificaat** en vervalt op dat moment het huidige IKB-certificaat. Vervolgens wordt uw bedrijf jaarlijks gecontroleerd op basis van de Holland Varken Qualityvoorschriften. Deze voorschriften zijn ook terug te vinden op de website van Holland Varken.

PRRS in beeld door verklikkerbiggen

Coviva heeft onder andere tot doel gesteld dat Nederland in 2040 vrij zou moeten zijn van het PRRS-virus. Hiervoor is er een groep van bedrijven geweest die in een voorlopertraject hebben meegedaan. Het doel hiervan was om een methode te vinden om bedrijven in categorieën onder te brengen en om de juiste onderzoeken uit te voeren.

Een van die bedrijven is een gesloten bedrijf, met een 5-weken systeem, waar een aantal jaren geleden een flinke uitbraak van PRRS heeft plaatsgevonden. Vandaar de interesse om hieraan deel te nemen. Het bedrijf voert de gelten aan op 25 kg in een quarantaine stal. De zeugen, gelten en biggen worden gevaccineerd tegen PRRS.

Voor de proef werd er bloed afgenomen bij de gespeende biggen (PCR onderzoek op de aanwezigheid van het PRRS-virus) en oude vleesvarkens (onderzoek op antistoffen tegen PRRS). Dit gedurende 2 jaar om de 4 maanden. Bij het eerste onderzoek werd er virus gevonden maar kon er bij de sequencing (onderzoek op "type" virus) geen onderscheid gemaakt worden tussen vaccin- of veldvirus. Hierop is iets intensiever gezocht naar mogelijke infectieroutes om deze uit te sluiten. Hieruit bleek dat de gelten negatief binnen kwamen en is in de kraamstal geen PRRS-virus gevonden.

Na herhaling van de onderzoeken gedurende het volgende jaar waren de uitslagen telkens positief zowel bij de biggen als bij de vleesvarkens.

Wat opviel was dat er alleen maar vaccinvirus werd gevonden van het vaccin waarmee op dat bedrijf wordt gevaccineerd. Om toch meer inzicht te krijgen in de situatie op het bedrijf is toen besloten om regelmatig van de werpgroepen 3 tomen niet te vaccineren en deze dieren te volgen. Daarbij werd er gedurende het 2e jaar van de proef bij de biggen geen PRRS-virus meer gevonden, echter de vleesvarkens op het eind bleven nog wel aanwezigheid van antistoffen houden. Waarschijnlijk door een infectie in de vleesvarkensstal.

Door het onderzoek op deze manier te doen hebben we een duidelijk inzicht gekregen in de PRRS circulatie en de directe effecten van de aanpak van PRRS op het bedrijf.

Even voorstellen

Mijn naam is Laura van Zonsbeek ik ben 20 jaar oud en woon in Dreumel. Afgelopen juli ben ik afgestudeerd aan de opleiding Paraveterinair aan het Yuverta.

In november 2022 ben ik begonnen met stage lopen bij de Varkenspraktijk tot maart 2023. Daarna ben ik blijven werken als oproep kracht. Sinds september 2024 werk ik met plezier bij De Varkenspraktijk als assistente.